

8 Mart Kadınlar Günü'nün ardından

UZUN, zorlu ama kararlı bir azmin zaferi olan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü bir kez daha kutladık. Kadınların her yerde erkeklerle eşit haklara sahip olma isteği ve mücadelesi insanlık tarihi kadar eskidir. Bundan tam 149 yıl önce yani 1857'de önce New York'ta kadınlar daha kısa çalışma saati, daha iyi gelir, doğum izni ve oy hakkı için sokaklara döküldüler. Sloganları ekmek ve güldü. "Ekmek; hayat güvencesi ve karın tokluğunu, gül ise daha kaliteli hayatı simgeliyordu. Alman sosyalist Clara Zetkin 1910 yılında, 8 Mart'ı Sosyalist Enternasyonal'de Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanmasını önerdi ve kabul edildi. Birleşmiş Milletler bu öneriyi ancak 1977 yılında resmen kabul etti.

Uluslararası Af Örgütü'nün hazırladığı rapor, kadına yönelik şiddetin dehşet verici noktalara geldiğinin en iyi göstergesidir.

İnsan onuru dokunulmazdır. Her insan özgür ve kanunlar karşısında eşittir. Dünyada her 15 saniyede, bir kadının eşi ya da sevgilisi tarafından şiddete uğraması; her üç kadından birinin, fuhşa zorlanması; her beş kadından birinin hayatında tecavüze uğraması, kadınların hâlâ insanca yaşamanın çok gerilerine bırakıldığının en iyi göstergesidir. Her yıl yaşları 5 ilâ 15 arasında değişen 2 milyona yakın kız çocuğu fahişeliğe zorlanıyor ve bundan ortaya çıkan ticaretin boyutu, yılda 7 milyar Amerikan Doları'nı buluyor.

Töre cinayetine intihar süsü

Dünyada tecavüze uğrayan kadınların büyük bölümü ailelerinin "namuslarını temizleme" kaygıları yüzünden kendi yakınları tarafından öldürülüyor. Zambiya'da her hafta 5 kadın, eşi, sevgilisi ya da aile bireyleri tarafından öldürülüyor.

Türkiye genelinde intihar olaylarının samimi ilişkiler sebebiyle köylerde az yaşandığı bilinirken, Van'da yapılan araştırmada aynen Batman'daki gibi kadın intiharlarının erkek intihar oranına göre iki kat

zorla evlendirilmeler, namus cinayetleri gibi önyargılar da eklenmektedir.

Toplumun yüzde 50'sini oluşturan kadınlar, karar mekanizmalarında kendi oylarıyla yan yana temsil edildiklerinde birçok sorunu çözebileceklerdir. Kadınların parlamentoda temsil oranı; İsveç'te % 43, İspanya'da % 36, Fransa'da % 12, Türkiye'de 4,4 %'tür ve Türkiye dünya sıralamasında Hindistan, Nijerya, Ürdün'den sonra 113. sırada bulunmaktadır. Türkiye'de kadınlara 1934 yılında seçme ve seçilme hakkı Atatürk tarafından verildikten sonra 1935 yılında meclise 18 kadın milletvekili girmiştir. Kadın-erkek eşitliği konusunda örnek olarak gösterilen Norveç'te 19 bakandan oluşan hükümetin 9 bakanı kadınlardan oluşuyor.

Almanya'da serbest meslek sahibi kadınların oranı % 7 iken Türkiye'de % 14'tür. Üniversitelerde çalışanların % 36'sı, mimarların % 33'ü,

hukukçuların %29'u, ekonomistlerin %32'si, halkla ilişkiler bölümünde çalışanların % 21'i kadındır.

Diğer taraftan dünyadaki en fakir ve eğitim almamış insanların büyük çoğunluğu yine kadınlar. Avrupa'da bile ayrımcılık çocuk yaşta başlıyor ve erkeklerin iş bulma şansı kadınlara göre yüzde 32 daha fazla. Yüksek okullarda Almanya ve Kıbrıs dışındaki bütün AB'de öğrencilerin yarısını kızlar teşkil ediyor. AB'de kadınların yaş ortalaması

81.2, erkeklerin ise 75.1 yıldır. Türkiye'de erkeklere göre % 25-50 oranında daha az ücretle çalıştırılan kadınlardır. İspanya iş pazarında kadınlar erkeklerden yüzde 30 daha az para kazanıyor. Belçika'da bir erkeğin 12 aylık kazancı bir kadının 15 aylık kazancına eşittir ve bu durumun eğitim ve diplomayla da ilgisi yok.

Neler yapılmalı?

Kadın erkek eşitliğini sağlamak için radikal kararlar alınmalı. Şirketleri kadın ve erkeğe eşit düzeyde yer vermeye zorlamak ve kadınların yönetim kurullarında en az yüzde 40

**Dr. Susam
DüNDAR-İSİK**

Avrupa Birliği ve
Tarım Uzmanı

Dünyada erkek intiharları, kadın intiharlarına göre üç kat daha fazladır. Van'da intihar edenlerin büyük çoğunluğunun da 15 yaş altı grubundaki kadınlardan oluşması; bölgedeki kadının sosyal konumunun kötü olmasının, kadınların ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmesi, istemedikleri kişilerle erken yaşta evlendirilmeye zorlanmasından kaynaklandığı ve diğer taraftan töre cinayetlerine intihar süsü verildiğinden şüphe ediliyor. Tecavüz ettiği kadını evlenene ceza verilmemesi de sadece Türkiye'de var. Tecavüz eden kişinin evlenme durumunda bile ceza alması sağlanmalıdır. Almanya'da 1997 yılından beri aile içinde tecavüz ve 2000 yılından beri çocuklara uygulanan şiddet ceza kapsamına alınmıştır. Almanya'daki kadın örgütleri 2002- 2006 yılları arasında "evdeki şiddete hayır yılı" ilan etmişlerdir.

Aile Bakanlığı'nın yapmış olduğu araştırmalara göre hayatı boyunca hiç şiddete maruz kalmamışların sadece sekizde biri evinde şiddet uygularken, bu oran şiddet görenlerde her sekiz kişiden beşi olarak tesbit edilmiştir.

Afrika'da AIDS hastalığına yakalananların % 60'ının kadın olmasının sebebi, bazı Afrika ülkelerinde bir bakireye tecavüz etmenin hastalığı iyileştireceğine olan yanlış inanıştır. Bütün dünyada 135 milyon kadın sünnnet ediliyor ve bu sayı her yıl 2 milyon artıyor. Kadınlar çalışma hayatına, ekonomik üretime, sosyal kalkınmaya daha etkin katılmalıdır.

AB Lizbon Stratejisi ile 2010 yılına kadar kadının iş hayatına katılımının % 60'a çıkarılmasını istiyor. Kadının üretime katılması, kadının bireysel olarak güçlenmesini, toplumsal refahın artmasını, her anlamda ülkesel kalkınmayı da beraberinde getirmektedir. Eşit işe eşit ücret, işe girerken eşit muamele, cinsel taciz ve hamilelik döneminde yaşanan sıkıntılara bir de göçmen kadınların sorunlarına; dil problemi, çocuk yuvasında ve meslek yeri bulamama ve tabi aile içi şiddet,

gerektiriyor. 250'den fazla çalışan olan şirketlerin işe alma, terfi, eğitim veya ücret konularında ayrımcılıkların ortadan kaldırılması gerekiyor. Norveç Borsası'nda yer alan 500 büyük şirket, yönetim kurullarında kadınlara yeterince yer vermediği takdirde kapatılacak. Oslo Borsası'nda listelenen bütün şirketlerin yönetim kurullarının yüzde 40'ının kadınlardan oluşması zorunluluğu getirildi. Ancak şirketlere bunun şartlarını oluşturmaları için iki yıl süre verildi. Yeni kurulan şirketler ise, kuruluş aşamasında bu kurala uymak zorunda olacaklar.

Sonuç: Erkek ve kadının birbirlerine yabancılaştığı bir dünya hem kadına hem de erkeğe acı çektirir, deforme eder ve birbirine karşı yabancılaştırır.

Düşünce ve davranış olarak kadın ve erkeğin parçalanmasına karşıyım. Kadın ve erkeğin eşit, özgür ve dayanışma içerisinde yaşadığı bir toplum amaçlanmalıdır. Politikacılar da Anayasa'nın 3. Maddesi olan kadın erkek eşitliğinin tam anlamıyla hayata geçmesi için daha fazla çaba sarf etmelidirler. Adil bir toplum ve etkili eşitlik politikası gerekiyor. Bu ancak iş, eğitim, işçileri, sağlık, şehir gelişimi ve ekonomi politikasının kadını dikkate alarak hazırlanması ile mümkündür. Karar ve yönetim kadrosunda eşit sayıda kadın ve erkeğin temsil edilmesi gerekiyor. Kadının erkek dünyasına uymadan yani erkekleşmeden, toplumun kadına göre kendisini şekillendirmesi gerekiyor. Kısacası kadınsız bir gelecek hiç bir ülke için yok. Onyargılar kadının yüzü iyi görüldükçe yıkılır. Kadının iyi bir eğitim alarak her alanda bilinçlendirilmeli, aile içinde erkek kardeşiyle eşit muamele görmeli, ekonomik bağımsızlığını kazanmalı ve rol dağılımını hayatın her alanında eşit bir şekilde paylaşmalıdır. Huzurlu, kendisi ile barışık aileler: huzurlu, hoşgörülü toplumları ve başarılı, kendine güvenen çocukları beraberinde getirirler.